tydigheter och vägrar att ge invandrarens integration den tid den kräver (ofta två–tre generationer).

För några år sedan hade jag inte kunnat föreställa mig att hotbilden av 'de Andra' skulle kunna bli så laddad som i dagens Europa och USA. Dörren till civilisationen, tillgången till välfärden, porten till Västerlandet förblir framgent stängd. En av de mest pinsamma sidorna av denna utveckling är att många personer med tänkande och reflektion som yrke har fattat posto vid denna gräns för att bedyra den västerländska kulturens överlägsenhet. De åberopar demokratin för att inskränka andra människors bestämmanderätt över sina samhällen. I de universella värdenas namn ställer de majoriteten av världens människor under ett nytt förmyndarskap. I värsta fall är deras retorik ett järtecken som förebådar ett samhällsklimat där försvaret av demokratin och de mänskliga rättigheterna missbrukas till den grad att de tjänar samma ändamål som den biologiska rasismen. Samhällskroppen renar sig från element som inte kan införlivas i universalismen, och gör detta genom att peka ut dem och bekämpa dem som kvarlevor av patriarkala, tribära, etniska eller allmänt barbariska samhällen. Mot denna retorik svarar de nya övervakningsmetoder och interneringssystem som växer upp omkring oss och bildar infrastrukturen i en global rasism med allt vad där hör till av koncentrationsläger, rasprofilering, genteknik, samt ett spektrum av biometriska mätprocesser, språkprov, intelligensundersökningar, förhörstekniker och tortyrmetoder som ska avgöra huruvida 'de misstänkta' kan införlivas i det internationella samfundet och den västerländska civilisationen. Detta framväxande system har ingjutit ett nytt liv i våra intellektuella och politiska eliter, som nu uppmanas att fullgöra sin plikt som lojala förespråkare av den rätta doktrinen, att sprida universella värden som kan bevisa den globaliserade västvärldens överlägsenhet och därtill rättfärdiga – så som var fallet med forna epokers rasistiska system – utplåningen och interneringen av förment mindervärdiga folk och kulturer.

Det finns alternativ. Majoriteten av världens folk godtar inte att deras framtid tecknas in av kriget mellan Occidentens och Orientens fundamentalismer. I denna kamp kan man inte välja sida. Intellektuella i väst måste överskrida gränsen och lära sig något om det geopolitiska tryck som barbarerna lever under. Han eller hon måste bli gränskonstnär – reporter, kritisk antropolog, biståndsarbetare, aktivist, politisk volontär. I dag är det viktigare än någonsin att tillämpa teorier om postkolonialitet, transkulturell läskunnighet, métissage och kreolisering. De pågående kulturkrigen har gett dessa idéer en omedelbar politisk dimension. De pekar ut en tredje ståndpunkt som numera är förnuftets enda väg framåt.

(Texten är en kraftigt bearbetad version av ett avsnitt ur förordet till Stefan Jonssons *Vita sanningar. Tre essäer om västerländsk kultur*, Norstedts 2005.)

Magnus Berg är docent i etnologi och universitetslektor i samhälls- och kulturanalys vid Linköpings universitet. Han har tidigare publicerat *Seldas andra bröllop* (1994), *Hudud* (1998), *Där hemma, här borta* (2001, tillsammans med Åsa Andersson och Sidsel Natland), *Förlåta men inte glömma* (2004) och *Politikens riktning och livets gång* (tillsammans med Fredrik Sunnemark; kommande).

Ylva Brune är journalist, fil.dr. i journalistik och lektor vid journalistutbildningen i Kalmar. Hon har under trettio års tid intresserat sig för diskrimineringsfrågor och disputerade 2004 med avhandlingen *Nyheter från gränsen. Tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Hon var redaktör för boken *Mörk magi i vita medier – svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism* (1998).

Christian Catomeris är journalist på Aktuellt. Han har i 25 år skrivit, forskat och gjort program om invandring och etniska relationer. Bland olika skrifter kan nämnas *Gipskattor och positiv – italienare i Stockholm 1896-1910*, *Det ohyggliga arvet, Sverige och främlingen genom tiderna* och studien *Vit makt?* om invandrares representation på uppdrag av Civildepartmentet. Han har varit chefredaktör för den mångkulturella tidskriften Creol och gjort programmet "We shall overcome" – en historik över den svenska invandrarpolitiken.

Mohammad Fazlhashemi är docent och universitetslektor i idéhistoria vid Umeå universitet. Han har tidigare publicerat *Förändring och kontinuitet. al-Ghazalis politiska omsvängning* (1994), *Exemplets makt. Föreställningar om Europa/Väst i Iran 1850-1980* (1999), *Officerare och ingenjörer i civilisationens*

tjänst (2001), *Monolog över kulturmöten. Två västerländska kvinnors reseskildringar om Orienten* (2001), *Occidentalism. Idéer om väst och modernitet bland muslimska tänkare* (2005; kommande). Mohammad Fazlhashemi arbetar just nu med ett bokprojekt om nytolkning av islam.

Stefan Jonsson är författare och litteraturforskare samt kritiker på Dagens Nyheter. Under 1990-talet gav han ut en svit essäer som introducerade ny teoribildning om postkolonialism, rasism och orientalism för svenska läsare. Dessa essäer utkommer 2005 i ny utgåva under titeln *Världen i vitögat: tre essäer om västerländs kultur*. Jonssons senaste bok är *Tre revolutioner. En kort historia om folket – 1789, 1889, 1989.*

Astrid Trotzig är författare. Debuterade med den självbiografiska berättelsen *Blod är tjockare än vatten* (1996). Har därefter gett ut romanerna *Ibland undrar jag om jag minns rätt* (2001), och *Främmande i detta land* (2003). Debuterade som dramatiker 2003 med enaktaren *Den första hösten*. Har tillsammans med Sofia French varit redaktör för antologin *Hitta hem. Vuxna adopterade från Korea berättar* (2003). Har medverkat i flera antologier, bl.a. *Att odla papaya på Österlen. 19 författare om dubbel kulturell identitet* (1998), och *Utanförskap och gemenskap – en antologi om rasism, mångkultur och religion* (2004). För närvarande arbetar hon med en ny roman och en ny pjäs.

Cecilia Uddén är programledare för Konflikt i P1, tidigare korrespondent för Sveriges Radio i Mellanöstern (1993-98) och i Washington DC (1998-2003). Hon fick stora Journalistpriset 1997. Cecilia Uddén åkte tillbaka till sitt tidigare bevakningsområde i Mellanöstern under 2005 för att på plats möta den arabiska våren.

»Orienten finns inte bara till, liksom inte heller Västerlandet bara finns till. Vi måste ta Vicos betydelsefulla iakttagelse på allvar, nämligen att människan gör sin egen historia«

skrev Edward Said i sin klassiska bok Orientalism.

Det är hoppfulla rader. Historierna om det förflutna, nutiden och framtiden skapar vi själva. Historien om Sverige och kolonialismen, berättelserna om »vi« och »dom«, är oavslutade och öppna för nya omskapande och omskakande berättelser och historieskrivningar. Allt som krävs är vår nyfikenhet och kunskap.

Här skriver några av Sveriges kunnigaste skribenter om den svenska orientalismen, om vår egen syn på »österlandet« – men även om arabvärldens syn på väst.

Medverkar gör **Christian Catomeris**, **Magnus Berg**, **Ylva Brune**, **Mohammad Fazlhashemi**, **Stefan Jonsson**, **Astrid Trotzig** och **Cecilia Uddén**. Redaktör är **Moa Matthis**.

Boken ges ut i samarbete med
RE:ORIENT

ISBN 91-7037-195-4

OMSLAGSFOTO: SJÖBERG PRESS
LAG: JOHANNES MOLIN